

El mercat laboral, els models de família i les ajudes a la maternitat condicionen la salut de les dones que són mares

Diferents processos i contextos influeixen en les desigualtats de salut entre les dones que són mares a tot el món, com el context socioeconòmic i polític, el mercat laboral, les relacions socials i familiars i els diferents models de polítiques de suport a la maternitat. Per analitzar tots aquests factors, investigadors del CIBERESP, del grup de Carme Borrell a l'Agència de Salut Pública de Barcelona, han mostrat en un exhaustiu estudi els processos i contextos que condicionen aquestes diferències.

Les desigualtats en salut entre les dones que són mares han estat documentades en la literatura científica i, per a això, sobre la proposta de diversos autors s'han analitzat diferents factors. Segons expliquen les investigadores del CIBERESP -dirigides per Carme Borrell- Sara Trujillo, Glòria Pérez, Jillian Reynolds i Silvia Rueda, "aquest marc conceptual que vam dissenyar és útil per conceptualitzar els processos que generen diferències, reconeixent la influència de l'estat, el mercat laboral i els contextos comunitaris, per la qual cosa s'ha de prestar més atenció a les mares més desfavorides, promovent polítiques d'equitat de salut universals complementades amb específiques per a aquest grup".

Les autores indiquen en l'estudi que les dones amb alts ingressos compten amb més possibilitats de cobrir les seves necessitats en el moment de la criança, de manera que la posició socioeconòmica i la classe social influeixen en la maternitat. En el cas de les mares en solitari, s'evidencien pitjors resultats de salut que les que viuen en parella. S'ha constatat, a més, que presenten pitjor salut si ho són per causa d'una separació o per quedar vídues enfront de les mares en solitari per decisió pròpia.

Atur, habitatge i manca de suport social, clau

Les autores incideixen també "en la predisposició a la mala salut en l'exposició a certs riscos, com els problemes relacionats amb l'atur, condicions de l'habitatge i la manca de suports socials, la qual cosa podria generar una major susceptibilitat i estratificació de la societat".

Així mateix, el context socioeconòmic i polític influeix en les oportunitats per iniciar el camí de la maternitat, jugant un paper important la distribució desigual del poder i els recursos entre homes i dones, de manera que, apunta la cap de grup del CIBERESP a l'Agència de Salut Pública de Barcelona, "unes polítiques de benestar generoses podrien esmoreir la bretxa de gènere i augmentar els desitjos de ser mare en les dones. Així mateix, s'han de garantir els seus drets laborals, perquè la criança es percep com una pèrdua de perspectives en el mercat de treball". Precisament, l'informe evidencia que les mares solteres són amb més freqüència desocupades i amb més risc de pobresa, el que podria explicar les seves desigualtats en matèria de salut.

El suport social, un factor protector amb benestar psicològic

Les xarxes comunitàries i familiars influeixen en la forma en què les mares organitzen l'educació dels seus fills i el suport social ha demostrat ser un factor protector per a la seva salut, ja que millora el benestar psicològic. Així mateix, les interrelacions entre l'estat, el mercat laboral i la comunitat depenen de les diferències en els models de política familiar, de manera que quan es promouen polítiques d'ocupació de conciliació menors, hi ha dificultats per equilibrar treball i maternitat.

El cas de "model tradicional de política familiar" està exemplificat per Espanya, on la protecció social es basa en el suport familiar, en contrast amb un paper més central de l'estat, amb les dones exercint el rol de cuidadores i amb una menor incorporació al mercat laboral.

El CIBERESP ha ressaltat en el seu informe els estudis que analitzen les desigualtats de salut en diferents contextos socioeconòmics i polítics, i si bé les mares solteres es podrien considerar com un grup desfavorit, en països amb Suècia no pateixen aquesta circumstància per les seves ajudes públiques. De la mateixa manera, tenen moltes menys possibilitats de ser pobres a Noruega que a el Canadà perquè reben transferències socials més generoses.

Article de referència:

Sara Trujillo-Aleman, Glòria Pérez, Jillian Reynolds, Silvia Rueda, Carme Borrell Processes and contexts influencing health inequalities among women who are mother DOI: [10.1136/jech-2019-212229](https://doi.org/10.1136/jech-2019-212229)

20 d'agost de 2019